

Zakonske obveze šumarstva koje nisu propisane Zakonom o šumama nego drugim zakonima

mr.sc. Dubravko Janeš, dipl. ing. šum.

-
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/2013, 153/2013, 78/2015, 12/2018, 118/2018)
  - Zakon o zaštiti prirode (NN 80/2013, 6/2018, 15/2018, 14/2019, 127/2019)
  - Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/2018, 115/2018, 98/2019, 112/2019)
  - Zakon o vodama (NN 66/2019, 16/2020, 84/2021)
  - Zakon o financiranju vodnog gospodarstva (NN 153/2009, 56/2013, 120/2016, 127/2017, 66/2019)

-
- Zakon o zaštiti od požara (NN 92/2010)
  - Zakon o prostornom uređenju (NN 153/2013, 65/2017, 114/2018, 39/2019, 98/2019)
  - Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/1999, 151/2003, 157/2003, 100/2004, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/2012, 157/2013, 152/2014, 98/2015, 44/2017, 90/2018, 32/2020, 62/2020, 117/2021)
  - Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 112/2018)

Ustav RH

Članak 52.

- More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i **zemljište, šume**, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobito kulturnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku, **imaju njezinu osobitu zaštitu**.
- **Zakonom se određuje način na koji dobra** od interesa za Republiku **moгу upotrebljavati i iskorištavati** ovlaštenici prava na njima i vlasnici, te naknada za ograničenja kojima su podvrgnuti.

Zakon o zaštiti okoliša

- **Članak 22.** – „**Zaštita šumskih područja obuhvaća** zaštitu prirodnih i djelomično prirodnih sastojina, šumskih kompleksa, kao i zaštitu šumskog tla, biljnog i životinjskog svijeta koji je u šumskom području te genetskih sjemenskih sastojina autohtonih vrsta drveća.”
- **Članak 62.** - “**Strateška procjena utjecaja na okoliš** (u daljnjem tekstu: strateška procjena) je **postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji** na okoliš koji **mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa.**”
- ❖ **Strateška procjena obvezno se provodi za strategije, planove i programe**, uključujući njihove značajne izmjene i dopune **iz područja šumarstva** kada daju okvir za zahvate koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš, a **obvezno se provodi za strategije, planove i programe koji imaju utjecaj na ekološku mrežu**
- **Članak 69.** - “*U svrhu izbjegavanja umnožavanja strateške procjene neće se provoditi strateška procjena za strategiju, plan ili program na nižoj razini, za čije polazne osnove je strateška procjena provedena strateškom procjenom strategije, plana ili programa na višoj razini i za koji je ovim Zakonom odnosno posebnim zakonom utvrđena obveza usklađenosti niže razine s višom razinom.*”

Zakon o zaštiti okoliša

- **Članak 76.** - *”Procjena utjecaja zahvata na okoliš je procjena mogućih značajnih utjecaja na okoliš zahvata određenih ovim Zakonom i uredbom iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona.”*
- *–„Procjena utjecaja zahvata na okoliš provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata, prije izdavanja lokacijske dozvole za provedbu zahvata ili drugog odobrenja za zahvat za koji izdavanje lokacijske dozvole nije obvezno.”*
- **Članak 77.** –*”Kada procjena utjecaja zahvata na okoliš uključuje i ocjenu prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu prema posebnom propisu, postupak **ocjene prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu** provodi se u okviru procjene utjecaja na okoliš.”*
- *„Ukoliko se ocjenom prihvatljivosti utvrdi da zahvat ima značajan negativan utjecaj na ekološku mrežu i da ne postoje druge pogodne mogućnosti za njegovu provedbu, zahvat se može provesti ako se utvrdi **prevladavajući javni interes uz obveznu provedbu kompenzacijskih uvjeta.**”*

Zakon o zaštiti prirode

- ▶ **Članak 56.** - **Plan upravljanja ekološkom mrežom** obvezno sadrži: *analizu stanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže, ciljeve upravljanja i očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova, mjere očuvanja propisane pravilnikom iz članka 55. stavka 5. i/ili pravilnikom iz članka 55. stavka 6. ovoga Zakona, aktivnosti za postizanje ciljeva, pokazatelje provedbe plana.*
- ▶ **Članak 56b.** - „Planovi prema kojima se gospodari šumama i šumskim zemljištem određene gospodarske jedinice sukladno posebnom propisu iz područja šumarstva, a koji sadrže elemente propisane člankom 56. stavkom 4. ovoga Zakona, **smatraju se** planovima upravljanja ekološkom mrežom.”

Zakon o poljoprivrednom zemljištu - članak 3.

(1) Poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovoga Zakona, smatraju se poljoprivredne površine koje su po načinu uporabe u katastru opisane kao: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji.

(2) Pojedino zemljište izvan građevinskog područja koje je po načinu uporabe u katastru opisano kao oranica, vrt, livada, pašnjak, voćnjak, maslinik, vinograd, trstik i močvara, a u naravi je **zapušteno** poljoprivredno zemljište koje se **može privesti poljoprivrednoj proizvodnji** uz troškove koji su manji od tržišne vrijednosti ili ukupnog iznosa zakupnine kroz cijelo vrijeme trajanja zakupa toga zemljišta, a koje je **dio šumskogospodarskog područja** može se **izdvojiti** iz šumskogospodarskog područja sukladno posebnom propisu iz upravnog područja šumarstva.

(3) Hrvatske šume d. o. o. na zahtjev jedinica lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba **procjenjuju troškove** stavljanja poljoprivrednog zemljišta iz stavka 2. ovoga članka u funkciju poljoprivredne proizvodnje.

(4) Zahtjev za izdvajanje poljoprivrednog zemljišta iz stavka 2. ovoga članka iz šumskogospodarskog područja nadležnom ministarstvu za poslove šumarstva podnosi jedinica lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb.

(5) Fizičke i pravne osobe mogu jedinici lokalne samouprave odnosno Gradu Zagrebu podnijeti prijedlog za podnošenje zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka.

Zakon o poljoprivrednom zemljištu - članak 3.

(6) Pojedino zemljište izvan građevinskog područja za koje je kao način uporabe u katastru navedeno oranica, vrt, livada, pašnjak, voćnjak, maslinik, vinograd, trstik i močvara, a u naravi je **zapušteno** poljoprivredno zemljište koje **neće biti privedeno poljoprivrednoj proizvodnji** jer su troškovi privođenja poljoprivrednoj namjeni veći od tržišne vrijednosti ili ukupnog iznosa zakupnine toga zemljišta, a sada nije dio šumskogospodarskog područja, može se **uključiti u šumskogospodarsko područje** sukladno posebnom propisu iz upravnog područja šumarstva.

(7) Za zemljište iz stavka 6. ovoga članka koje se uključuje u šumskogospodarsko područje potrebno je pribaviti **suglasnost** ministarstva **nadležnog za poljoprivredu** (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Zakon o poljoprivrednom zemljištu - članak 48.

(9) Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države koje nije u funkciji poljoprivredne proizvodnje ili je obraslo višegodišnjim raslinjem **zakupnik je dužan iskrčiti** o vlastitom trošku u roku od dvije godine od dana uvođenja u posjed, a zakupnina mu se umanjuje razmjerno troškovima krčenja. ...

12) **Drvnu masu** koja ostane nakon krčenja poljoprivrednog zemljišta iz stavka 9. ovoga članka preuzimaju od zakupnika, transportiraju i njome **raspolažu Hrvatske šume d.o.o.** sukladno posebnom propisu o šumama, u roku od 30 dana od dana zaprimanja obavijesti o obavljenom krčenju. Sredstva ostvarena od prodaje drvne mase **prihod su državnog proračuna 50% i Hrvatskih šuma d.o.o. 50%.**

(13) Hrvatske šume d. o. o. na zahtjev jedinica lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba procjenjuju troškove stavljanja poljoprivrednog zemljišta iz stavka 9. ovoga članka u funkciju poljoprivredne proizvodnje.

Zakon o vodama - članak 9.

- (1) **Vodno dobro** se sastoji od katastarskih čestica koje uključuju:
  1. vodonosnici i napuštena korita površinskih voda
  2. regulirano inundacijsko područje
  3. neuređeno inundacijsko područje
  4. prostor na kojem je izvor vode iz članka 100. stavka 1. ovoga Zakona potreban za njegovu fizičku zaštitu i prostor na kojem je potrebno izvorište od najmanje 10 m³ dnevno mineralne i geotermalne vode i prirodne izvorske vode. za njegovu fizičku zaštitu;
  5. otoci nastali ili nastanu u vodonosniku isušivanjem vode, njezinom podjelom na više pritoka, plavljenjem zemljišta ili ljudskim djelovanjem.
- (2) Prostor iz stavka 1. točke 4. ovoga članka koji nije u vlasništvu Republike Hrvatske ne smije biti manji od 400 niti veći od 450 četvornih metara oko izvora, tako da je izvorište uglavnom u središtu tog prostora.
- (3) Površina iz stavka 1. točke 4. ovoga članka u vlasništvu Republike Hrvatske iznosi jedan hektar oko izvora, tako da je izvorište najčešće u središtu tog područja, odnosno iznimno manje površine ako je zemljište u vlasništvu RH na kojem je izvorište manje površine od jednog hektara.
- (4) Područje iz stavka 2. i 3. ovoga članka mora biti zasebna katastarska čestica, za koju se prije diobe utvrđuje pravo služnosti prolaza i prolaska na javnu cestu, a sukladno rješenju iz čl. u članku 11. stavku 1. ovoga Zakona teret svih nekretnina.

Zakon o vodama - članak 123.

(1) **Uređeno inundacijsko područje** čini zemljište između vodotoka i vanjskog ruba pripadajućih regulacijskih i zaštitnih vodnih objekata, uključujući pojas zemljišta potrebnog za njihovo redovito održavanje.

(2) **Neuređeno poplavno područje** sastoji se od:

1. *zemljište uz vodotoke koje je Planom upravljanja vodama ili dokumentom prostornog uređenja rezervirano za izgradnju regulacijskih i zaštitnih vodnih objekata, i*

2. *prirodne akumulacije i retencije u granicama utvrđenim Planom upravljanja riječnim slivom, a umjetne akumulacije i retencije u granicama njihovog zahvata u prostor.*

(3) Vanjsku granicu uređenog i neuređenog poplavnog područja utvrđuje Ministarstvo na zahtjev Hrvatskih voda.

(4) Granice poplavnog područja iz stavka 1. i 2. ovoga članka ucrtavaju se u katastarskim planovima i planovima prostornog uređenja.

Zakon o vodama - članak 16.

- ▶ **Javnim vodnim dobrom** upravljaju Hrvatske vode
- ▶ (4) Šume u javnom vodnom dobru su **zaštitne šume**. Šumama kao nasadima u javnom vodnom dobru gospodari pravna osoba određena **šumarskim propisima** i sukladno propisima o šumama, u skladu s planom gospodarenja na koji Hrvatske vode daju **prethodnu suglasnost**. Ovlast gospodarenja šumama kao nasadima u javnim vodnim dobrima ne utječe na **ovlasti Hrvatskih voda** za upravljanje javnim vodnim dobrima na kojima se nalaze šumski nasadi.

Zakon o financiranju vodnog gospodarstva - *članak 5.*

➤ Vodne naknade su:

1. vodni doprinos,
2. **naknada za uređenje voda,**
3. naknada za korištenje voda,
4. naknada za zaštitu voda,
5. naknada za melioracijsku odvodnju,
6. naknada za navodnjavanje,
7. naknada za razvoj i
8. naknada za priključenje.

➤ Vodne naknade javna su davanja.

➤ Vodne naknade iz stavka 1. točke 1. do 4. ovoga članka prihod su Hrvatskih voda.

Zakon o financiranju vodnog gospodarstva

- **Članak 13.** – (1) **Naknada za uređenje voda** plaća se na **sve nekretnine, osim na poljoprivredno zemljište.**

(2) Naknada za uređenje voda ne plaća se na površinu zemljišta pod građevinama i privremenim objektima, ako se na te građevine i privremene objekte plaća naknada za uređenje voda.
- **Članak 14.** – Obveznik naknade za uređenje voda je vlasnik ili drugi **zakoniti posjednik** nekretnine.
- **Članak 15.** - Osnovica za obračun naknade za uređenje voda četvorni je metar (m²) predmetne nekretnine.

Zakon o zaštiti od požara

- **Članak 8.** - Svaka fizička i pravna osoba, tijelo državne vlasti te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su djelovati na način kojim se ne može izazvati požar.
- **Članak 10.** - Vlasnici, odnosno korisnici građevina i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su: posjedovati vozila, uređaje, opremu, alat i sredstva za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara na svom vlasništvu, odnosno na svom području u količinama, vrsti i na mjestima kako je utvrđeno posebnim propisima te **procjenama i planovima zaštite od požara**.
- **Članak 57.** - **Pravne osobe dužne su voditi evidenciju** svih požara koji su nastali na njihovom vlasništvu, kao i razlozima njihova nastanka.

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara

Članak 4.

- **Vlasnici i nositelji prava na kulturnom dobru** te drugi imatelji kulturnoga dobra odgovorni su za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara prema odredbama ovoga Zakona.
- Za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, za određivanje mjera zaštite i nadzor nad njihovim provođenjem, u sklopu svoga djelokruga skrbe i odgovorna su tijela državne uprave, tijela lokalne samouprave i uprave i tijela lokalne samouprave u području kulture, prostornog planiranja i uređenja prostora, zaštite okoliša, graditeljstva, stambenog i komunalnog gospodarstva, turizma, financija, unutarnjih poslova i pravosuđa sukladno zakonu i drugim propisima.

Zakon o prostornom uređenju

- **Članak 54.** - **Prostorni plan** obvezno sadrži tekstualni dio (odredbe za provedbu prostornog plana) i grafički dio.
- **Članak 60.** - Prostorni planovi donose se na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini.
- **Članak 67.** - **Državni plan prostornog razvoja** određuje:
  1. *osobito vrijedno zemljište namijenjeno poljoprivredi*
  2. *zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište državnog značaja*
- **Članak 68.** - Prostorni plan područja posebnih obilježja donosi se obvezno za područje nacionalnog parka i parka prirode određeno posebnim zakonom te za područja određena Državnim planom prostornog razvoja.

Zakon o prostornom uređenju

- **Članak 42.** - Građevinsko područje određuje se prostornim planom uređenja grada, odnosno općine i Prostornim planom Grada Zagreba radi razgraničenja izgrađenih dijelova tih naselja i površina predviđenih za njihov razvoj **od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva** kao i drugih djelatnosti koje se s obzirom na svoju namjenu mogu planirati izvan građevinskih područja.
- **Članak 43.** - Na zemljištu poljoprivredne namjene, zemljištu **namijenjenom šumi i šumskom zemljištu** te izdvojenom građevinskom području izvan naselja, određenom Državnim planom prostornog razvoja **ne može se prostornim planom** županije, Prostornim planom Grada Zagreba i prostornim planom uređenja grada, odnosno općine, **određivati (planirati niti proširivati) građevinsko područje niti određivati namjena.**

Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina

➤ Članak 39.

➤ (1) **Vrste uporabe** zemljišta mogu biti sljedeće:

- poljoprivredno zemljište
- **šumsko zemljište**
- unutarnje vode
- površine mora
- prirodno neplodno zemljište i
- zemljište privedeno svrsi.

➤ (2) Načine uporabe unutar pojedine vrste uporabe iz stavka 1. ovoga članka propisuje ravnatelj pravilnikom, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za graditeljstvo i prostorno uređenje.

➤ (3) Osim načina uporabe unutar uporabe propisanih pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka, katastarskoj čestici može se pridružiti i podatak o drugom načinu uporabe ako je evidentiranje toga načina uporabe propisano posebnim zakonom.

Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina

► Članak 46.

- (1) **Nositelji prava na zemljištu** na području na kojemu se provodi katastarska izmjera ili tehnička reambulacija **dužni su** u roku koji je određen odlukom iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona **vidljivim trajnim oznakama i na svoj trošak označiti granice zemljišta**, na kojemu imaju pravo vlasništva ili druga prava ili kojim upravljaju (upravitelj općih, javnih i drugih dobara).
- (2) Nositelji prava na zemljištu iz stavka 1. ovoga članka pisanim se putem pozivaju na obilježivanje granica zemljišta te im se osigurava stručna pomoć i trajne međne oznake pri obilježivanju granica zemljišta bez naknade.

Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina

➤ Članak 69.

- (1) Nositelj prava na nekretninama **dužan je** u roku od **90 dana** od dana **nastale promjene** prijaviti nadležnom područnom uredu za katastar odnosno uredu Grada Zagreba svaku promjenu na nekretninama koja utječe na podatke upisane u katastarski operat katastra nekretnina.
- (2) Nositelj prava na nekretninama dužan je uz prijavu iz stavka 1. ovoga članka priložiti odgovarajući geodetski elaborat koji je tehnička osnova za provođenje promjena u katastarskom operatu katastra nekretnina.

Kazneni zakon

Članak 201.

(1) **Tko** protivno propisima **uništi ili izazove znatno propadanje staništa zaštićene** svoje životinja, biljaka ili gljiva, ili uništi ili izazove znatno propadanje stanišnog tipa,

- kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) **Tko djelo** iz stavka 1. ovoga članka **počini** prema staništu, odnosno području razmnožavanja, podizanja mladih, migracije i hibernacije **strogo zaštićene** divlje svoje životinja, biljaka ili gljiva,

- kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko uništi ili izazove znatno propadanje staništa u **zaštićenom području prirode ili na ekološki značajnom području.**

(4) **Tko kazneno djelo** iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka **počini iz nehaja,**

- kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

Kazneni zakon

Članak 209.

(1) **Tko** protivno propisima siječe ili **krči šumu** ili na drugi način **pustoši šumu**, a time ne čini neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna,

- **kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.**

(2) **Tko** kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini u šumi koja je sastavni dio područja koje je propisom ili odlukom nadležnog tijela proglašeno **zaštićenom prirodnom vrijednosti**,

- **kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.**

(3) Predmeti namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela ili nastali počinjenjem kaznenog djela će se oduzeti.

Kazneni zakon

Članak 278.

(1) **Tko izradi lažnu ispravu ili preinači pravu** s ciljem da se takva isprava uporabi kao prava ili tko takvu ispravu nabavi radi uporabe ili je uporabi kao pravu,

- kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se **tko obmane** drugoga o sadržaju kakve isprave i ovaj stavi svoj potpis na tu ispravu, držeći da se potpisuje pod kakvu drugu ispravu ili pod kakav drugi sadržaj.

(3) **Tko kazneno djelo** iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini glede javne isprave, oporuke, mjenice, čeka, platne kartice ili javne ili službene knjige koja se mora voditi na temelju zakona,

- kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Kazneni zakon

Članak 291.

(1) **Službena ili odgovorna osoba** koja **iskoristi svoj položaj ili ovlast**, prekorači granice svoje ovlasti ili ne obavi dužnost pa time sebi ili drugoj osobi pribavi korist ili drugome prouzroči štetu,

- **kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.**

(2) **Ako je kaznenim djelom** iz stavka 1. ovoga članka **pribavljena znatna** imovinska korist ili je prouzročena znatna šteta,

- **počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.**

-
- Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (NN 92/1996, 92/1999, 80/2002, 81/2002, 98/2019)
  - Zakon o zaštiti zraka (NN 127/2019)
  - Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/1996, 73/2000, 114/2001, 79/2006, 41/2006, 146/2008, 38/2009, 153/2009, 143/2012, 152/2014, 81/2015, 94/2017)
  - Zakon o trgovini (NN 87/2008, 96/2008, 16/2008, 114/2011, 68/2013, 30/2014, 32/2019, 98/2019, 32/2020)
  - Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009, 110/2021)
  - Zakon o održivoj uporabi pesticida (NN 14/2014, 115/2018, 32/2020)
  - Zakon o cestama (NN 84/2011, 22/2013, 54/2013, 148/2013, 92/2014, 110/2019, 144/2021)
  - Zakon o šumskom reprodukcijском materijalu (NN 75/2009, 61/2011, 56/2013, 14/2014, 32/2019, 98/2019)
  - Zakon o lovstvu (NN 99/2018, 2/2019, 32/2020)
  - Zakon o prekršajima (NN 88/2002, 122/2002, 187/2003, 105/2004, 127/2004)

Hvala na pažnji

Pitanja?

dubravkojanes@gmail.com

